

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ АРХІТЕКТОРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ХУДОЖНЬОГО ЦИКЛУ

Карпова С. М. (Одеська державна академія будівництва та архітектури,
м.Одеса, Україна)

Актуальність даної теми зумовлена сучасними умовами, які ставлять досить серйозні вимоги до особистості та професіоналізму майбутнього архітектора. У зв'язку з цим змінюється зміст, рівень, професійно-предметний простір знань і вмінь, що необхідні сучасному архітектору, значно підвищуються вимоги до його професійної компетентності, ефективності архітектурної діяльності. Провідним показником готовності до професійної діяльності на сьогоднішній день є професійна компетентність – інтеграційна характеристика ділових і особистих якостей фахівця, що відображає не лише рівень знань, умінь, досвіду, достатніх для досягнення цілей професійної діяльності, але і соціально-етичну позицію особи. У зв'язку з цим гостро постає проблема підготовки професійно-компетентних архітекторів, формування яких йде впродовж усього навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах.

Компетенція в перекладі з латинського (*competentia*) означає коло питань у яких людина добре обізнана, володіє знаннями й досвідом. *Competent* (лат.) – відповідний, здібний. Компетентна у певній області людина має відповідні знання і здібності, які дозволяють їй обґрунтовано судити про цю область і ефективно в ній діяти. Якщо взяти за основу загальну класифікацію компетентностей А. Хуторського і виділяти ключові, базові та спеціальні компетентності, то можна стверджувати, що професійна компетентність є нічим іншим, як сукупністю ключових, базових та спеціальних компетентностей; їх ми розглядаємо як ієрархічні рівні – шаблі компетентності. Ці ієрархічні рівні – шаблі компетентності виявляються у всіх компонентах структури фахової компетентності архітектора: професійно-діяльністному, комунікативному, і особистісному.

Головним завданням архітектурної освіти є навчання студента методу архітектурного проектування. В основі творчої архітектурної діяльності лежить метод позитивного творчого перетворення людиною навколишнього середовища. У процесі навчання в архітектурному виші свідомість і мислення студента повинно стати більш професійним, «архітектурним». Для цього державні освітні стандарти вищої професійної освіти нового покоління передбачають формування базових загальнокультурних і професійних

компетенцій. Так, за весь час навчання у студента-архітектора повинно бути сформовано більше 20 загальнокультурних і 18 професійних компетенцій.

У процесі вивчення дисциплін художнього циклу формуються такі професійні компетенції (ПК): - здатність розробляти архітектурні проекти згідно з функціональними, естетичними, конструктивно-технічними, економічними та іншим основним вимогам, нормативам і законодавству на всіх стадіях: від ескізного проекту - до детальної розробки та оцінки завершеного проекту відповідно до критеріїв проектної програми (ПК-1); - здатність використовувати уяву, мислити творчо, ініціювати новаторські рішення і здійснювати функції лідера в проектному процесі (ПК-2); - здатність демонструвати просторову уяву, розвинений художній смак, володіння методами моделювання та гармонізації штучного середовища проживання при розробці проектів (ПК-4); - здатність грамотно представляти архітектурний задум, передавати ідеї і проектні пропозиції, вивчати, розробляти, формалізувати і транслювати їх в ході спільної діяльності засобами усного та писемного мовлення, макетування, ручної та комп'ютерної графіки, кількісних оцінок (ПК-9); - здатність транслювати накопичені знання і вміння в освітніх програмах (ПК-11).

В результаті освоєння спеціально-художніх дисциплін студент повинен володіти різноманітними технічними прийомами і засобами міжпрофесійних і публічних комунікацій; здатний виражати творчі ідеї та проектні рішення змістовно ясно і технічно грамотно (укрупнена базова компетенція).

Художня підготовка - це важлива складова в освіті майбутнього архітектора, що надає великий вплив на його творчу діяльність. Специфіка образотворчих дисциплін така, що важко буває провести межі в цих знаннях, вміннях і володіннях, щоб розділити їх на конкретні професійні компетенції. Але в комплексі всі вони в процесі вивчення дисциплін художнього циклу формують здатності вести роботу від ескізу через детальне опрацювання до завершального етапу (ПК-1), здатності грамотно виконувати завдання колористичними засобами (ПК-9), розвинений художній смак в складанні і колірному рішенні абстрактної формальної композиції (ПК-4).

Уявляється, що професійні компетенції архітектора: здатності розробляти художньо-виразні архітектурні ідеї та задуми від стадії ескізу до завершального етапу через детальне живописне та графічне опрацювання; здатність демонструвати просторову уяву, розвинений художній смак в натурних і фантазійних роботах штучного середовища проживання; здатність живописно, графічно і композиційно грамотно представляти конкретний архітектурний задум; використовувати уяву, мислити творчо в усіх професійних роботах формуються в результаті вивчення дисциплін художнього циклу.